

Asia: VN/11878/2022

Luonnos hallituksen esitykseksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 5 §:n muuttamisesta ja 5 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esitysluonnoksesta, joka koskee uusiutuvien polttoaineiden jakeluvelvoitteen väliaikaista alentamista. Esitys alentaisi uusiutuvien polttonesteiden jakeluvelvoitetta 7,5 prosenttiyksiköllä tieliikenteessä vuosina 2022–2023.

On tärkeää, että hallitus esittää nopeita toimia tieliikenteen kustannustason hillitsemiseksi äärimmäisen poikkeuksellisessa tilanteessa, jossa polttoaineiden hinnat ovat nousseet nopeasti. Suurin osa EU-maista on toteuttanut tai parhaillaan toteuttamassa nopeavaikutteisia toimia polttoaineiden hintojen alentamiseksi. Suurimmassa osassa EU-maista on alennettu väliaikaisesti polttoaineiden valmisteveroa liikenteen kustannustason kasvun hillitsemiseksi. Veronalennukset on pääosin kustannettu polttoaineen hinnannousun takia kasvaneilla arvonlisäverotuloilla.

Hallituksen esityksen mukainen jakeluvelvoitteen alentaminen vähentää työ- ja elinkeinoministeriön arvion mukaan dieselin pumppuhintaa noin 12 sentillä litralta. Myös bensiinin hinta alenisi hieman, sillä biojakeluvelvoite koskee myös jaeltavaa bensiiniä. Toimenpide on valtiontalouden kannalta perusteltu, sillä se ei lisää valtion kustannuksia, vaan päinvastoin lisää verotuloja, sillä se kasvattaa verotasoltaan korkeampien fossiilisten polttoaineiden kysyntää.

Kääntöpuolena on, että jakeluvelvoitteen alentaminen lisää merkittävästi liikenteen hiilidioksidipäästöjä ja siirtää kysyntää uusiutuvista polttoaineista fossiilisiin polttoaineisiin. Muutos on merkittävä 7,5 prosentin uusiutuvan polttoaineen jakeluosuuden korvautuessa yksinomaan fossiilisilla polttoaineilla. Jakeluvelvoitteen alentamisen hiilidioksidipäästövaikutukset ovat noin 800 000 tonnia vuodessa. Määrä on suurempi kuin esimerkiksi koko pakettiautokannan vuosittaiset hiilidioksidipäästöt.

Uusiutuvan dieselin verotaso on perusteltua jatkossa alentaa

30 prosentin jakeluelvoite on tärkein yksittäinen liikenteen päästövähennystoimenpide, jota ilman liikenteelle asetettuja päästövähennystavoitteita ei ole mahdollista saavuttaa. Jakeluelvoitteen alentaminen koskee ainoastaan vuosia 2022 ja 2023, jonka jälkeen jakeluelvoite palaa 22,5 prosenttiyksikön tasoon ja nousee sen jälkeen 1,5 prosenttiyksiköllä vuosittain 30 prosenttiin. Joulukuussa 2021 valmistuneen selvityksen (Liikenteen jakeluelvoitteen nosto, TEM & LVM & YM) mukaan jakeluelvoitteen nostaminen 30 prosenttiin lisäisi polttoaineen hintaa 30–40 sentillä litralta. Hallituksen esityksen mukaan jakeluelvoitteen tasoa tullaan lisäksi nostamaan syksyllä annettavassa hallituksen esityksellä 34 prosenttiin. Tämän on ennakoitu lisäävän polttoaineen hintaa vielä 5–15 sentillä litralta.

Suurin osa jakeluelvoitteesta täytetään Suomessa parafiinisella uusiutuvalla polttoainelaadulla. Jotta jakeluelvoitteen kasvun hintavaikutuksia voitaisiin hillitä, biokomponenttien valmisteveroa tulisi varautua alentamaan tuntuvasti vuonna 2024, kun jakeluelvoite palautuu aiemmin päätetylle kasvu-uralle. Veron alentaminen olisi perusteltua kohdistaa kaikkiin uusiutuviin laatuihin, jotta polttoainejakelijat voisivat markkinasaatavuuden mukaisesti hyödyntää monipuolisesti saatavilla olevia komponentteja. Veroa voitaisiin valtioneuvoston edellytyksiä rikkomatta alentaa laskemalla kaikkien uusiutuvien polttoaineiden energiasisältöveroa.

Dieselpolttonesteen hinnanalennus voitaisiin toteuttaa myös peruuttamalla hallituskauden aikana tehdyt polttoaineveron korotukset

Jakeluelvoitteen alentamiselle vaihtoehtoinen toimenpide polttoaineiden hintojen alentamiseen olisi peruuttaa hallituskauden aikana tehdyt polttoaineiden valmisteveron korotukset, joiden yhteenlaskettu vaikutus dieselpolttonesteen hintaan on samaa suuruusluokkaa kuin nyt esitetty jakeluelvoitteen alentaminen. Hallitus on toteuttanut vuosina 2020–2022 kaksi polttoaineveron korotusta, joista vuoden 2020 elokuussa voimaan astunut korotus nosti bensiinin ja dieselin pumppuhintoja arvonlisäverovaikutus huomioon ottaen noin 7 sentillä litralta. Lisäksi parafiinisen dieselin 5 snt/litra alempi verokanta päätettiin vuonna 2020 poistaa kolmessa erässä: 1 snt/litra poistui vuoden 2021 alussa, 2 snt/litra tämän vuoden alussa ja 2 snt/litra poistuu ensi vuoden alussa. Parafiinisen dieselin veron korotus koski myös uusiutuvia parafiinisia diesellaatuja. Kaikki uusiutuvan dieseliin hintaan vaikuttavat veronkorotukset vaikeuttavat ilmastovaikutusten vähentämistoimenpiteiden onnistumista.

Tero Kallio

toimitusjohtaja, Autotuoajat ja -teollisuus ry

Pekka Rissa

toimitusjohtaja, Autoalan Keskusliitto ry

Hanna Kalenoja

Tieliikenteen Tietokeskus

Kalenoja Hanna

Autoalan Keskusliitto ja Autotuoajat ja -teollisuus ry